

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

Věteřover Gruppe (10 Objekte) und in die Latènezeit (6 Objekte). Der bedeutendste Beitrag ist die Entdeckung von 13 Körpergräbern der Glockenbecherkultur. Die meisten von ihnen waren leicht im Schotterliegenden eingetieft, so daß das anthropologische Material nur fragmentarisch erhalten blieb. Die Gräber enthielten meistens keramische Beigaben von 1-4 Gefäßen inklusive verzierte Glockenbecher, ferner Spaltindustrie, beinerne Knöpfe mit V-Bohrung und einen kleinen Kupferdolch. Aufmerksamkeit verdient namentlich Grab H 48 mit einer Grabgrube im Ausmaße von 3 x 1,7 m und einer Tiefe von 90 cm vom Niveau des Liegenden. Auf ihrem Boden befand sich in Hockerlage auf der rechten Seite beigesetzt das Skelett einer älteren Frau mit einem Paar Silberohrgehänge, einem Kupferdolch, einer Kupferahle, einem Eberhauer, dem Teil eines dünnen steinernen Plättchens mit einer Öffnung in der Ecke, Blutsteinklumpchen, 2 Absplissen, 3 verzierten Glockenbechern und einem Krüglein, ausgestattet. Die Grabung wird im nächsten Jahr fortgesetzt werden.

RETTUNGSGRABUNG IN BRNO - LIŠEŇ (Bez. Brno-město)

Zdenka Himmellová, Ivo Rakovský, AÚ ČSAV Brno

(Titelbild)

Im Monat Oktober 1989 führte das AÚ ČSAV Brno eine archäologische Rettungsgrabung am Bauplatz der Straßenbahnschleife auf der Popelákova Gasse in Brno-Líšeň durch. Auf dem Lößliegenden gelang es nach Abnahme der Ackerkrume Spuren einer sich wiederholenden ur- und vorgeschichtlichen Besiedlung zu erfassen, die auf einem sanften Südhang situiert war. Die untersuchten prähistorischen Siedlungsobjekte gehörten der Kultur mit MBK (ältere Stufe, Phase Ib - 10 obj.), der Jordanow Kultur (1 Obj.) und der Podoler Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur (5 Obj.). Den jüngsten Besiedlungshorizont der Lokalität stellen vier slawische Siedlungsobjekte vor (darunter eine Erdhütte mit der Destruktion einer steinernen Behcizungseinrichtung), aus deren Ausfüllung Keramik gewonnen wurde, in den Zeitabschnitt des 8.-9. Jh. datierbar. In den Verlauf des 8. Jh. kann rahmenhaft auch ein bemerkenswertes metallenes vergoldetes Riemenende aus Obj. 12 (Titelbild) eingereiht werden, das durch seine Form und Verzierung in den Umkreis des sog. anglokarolingischen Tierstiles gehört.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NEOLITICKÝCH, ENEOLITICKÝCH A HALŠTATSKÝCH OBJEKTŮ NA KATASTRECH STARÉHO A NOVÉHO LIŠKOVCE (okr. Brno-město)

Petr Vitula, AÚ ČSAV Brno

Při stavbě tzv. "Pražské radiály" jižně od obce Nový Lískovec, v okolí katastrální hranice se Starým Lískovcem, po levé straně přívadčce k dálnici Brno- Praha byla velkoplošnou skrývkou ornice obnažena rozsáhlé sídliště z období neolitu, eneolitu a starší doby železné. Během tříměsíčního výzkumu bylo na této lokalitě prozkoumáno nebo ovzorkováno celkem 115 objektů, z nichž 64 náleželo kultuře lidu s lineární keramikou, 3 kultuře lidu s moravskou malovanou keramikou, 1 kultuře jordanovské, 39 kultuře jevišovické a 8 kultuře horákovské.

Sídliště některých období byla objevena již prostřednictvím dřívějších záchranných akcí (Tichý 1971, 34-35; Geislerová 1978, 9-10). K zajímavým objevům patří rozhodně zjištění příkopů kultury lidu s lineární keramikou. Zachycen byl v délce více než 90 m a zkoumán celkem ve 13 řezech. V jednom místě byl přerušen, přičemž paralelní, vzájemně se překrývající ukončení ramen tvořilo jakousi bránu. Ojedinelé příkop porušovaly v horních partiích mladší jámy, z nichž jedna obsahovala hromadný nález několika nádob kultury lidu s moravskou malovanou keramikou. Nesporně velkým přínosem bude poměrně rozmanitý obsah objektů jevišovické kultury, tvořící dosud zřejmě největší soubor uzavřených nálezových celků této kultury na Moravě. Většina dosavadních nálezů je totiž známa pouze z kulturních vrstev (Medunová-Benešová 1977, 78).

L i t e r a t u r a :

Geislerová, K. 1980: Záchranný výzkum na neolitickém sídlišti u Nového Lískovce (okr. Brno), PV 1978, 9-10.

Medunová-Benešová, A. 1977: Jevišovická kultura na jihozápadní Moravě. Studie AÚB V/3, Praha.

Tichý, R. 1972: Neolitické osídlení u Brna-Lískovce (okr. Brno), PV 1971, 34-35:

R e t t u n g s g r a b u n g n e o l i t h i s c h e r , ä n e o l i t h i s c h e r u n d h a l l s t a t t z e i t l i c h e r O b j e k t e a u f d e n K a t a s t e r n S t a r ý u n d N o v ý L í s k o v e c (B e z . B r n o - m ě s t o) . B e i m B a u d e s Z u b r i n g e r s z u r A u t o b a h n B r n o - P r a h a w u r d e n u m f a n g r e i c h e S i e d l u n g e n a u s d e m N e o l i t h i k u m (L i n e a r k e r a m i k , M B K , J o r d a n o w e r K u l t u r) , Ä n e o l i t h i k u m (J e v i š o v i c e r K u l t u r) u n d a u s d e r ä l t e r e n E i s e n z e i t (H o r á k o v e r K u l t u r) a b g e d e c k t . Z u i n t e r e s s a n t e n E n t d e c k u n g e n g e h ö r t d i e F e s t s t e l l u n g e i n e s G r a b e n s m i t T o r d e r L i n e a r b a n d k e r a m i k a n g e h ö r e n d , i n d e s s e n o b e r e n P a r t i e m a n n a c h d e r W ü s t u n g a n e i n e r S t e l l e e i n e n M a s s e n f u n d v o n G e f ä ß e n d e r K u l t u r m i t M B K d e p o n i e r t h a t .

NEOLITICKÉ, MLADOBRONZOVÉ, LATÉNSKÉ A SLOVANSKÉ OSÍDLENÍ V HOSTĚRADICÍCH (okr. Znojmo)

Petr V i t u l a , AÚ ČSAV Brno.

V profilech rýhy pro plynovod jižně od obce na levém břehu říčky Skaličky byla zjištěna sídliště kultury lidu s moravskou malovanou keramikou, velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí a kultury laténské. Z nálezů stojí za pozornost bronzová hřebíkovitá jehlice s hlubokým zářezem, datovaná v kontextu s keramikou do průběhu stupně HA Reineckova třídění. V téže poloze byla prozkoumána i část kostrového hrobu bez milodarů. Datovat jej můžeme pravděpodobně do středohradištního období, protože v jeho bezprostředním okolí byla nalezena bronzová sloupkovitá náušnice. Asi 200 m východně od této polohy byl prozkoumán hrob velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí se třemi nádobami a bronzovým nožem.

N e o l i t h i s c h e , j u n g b r o n z e z e i t l i c h e , l a t e n e z e i t l i c h e u n d s l a w i s c h e B e s i e d l u n g i n H o s t ě r a d i c e (B e z . Z n o j m o) . I m A u s h u b f ü r d i e G a s l e i t u n g

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis